

новин. Формати поширення новин (RSS, RDF), базовані на XML, стають поширенішими і популярнішими, оскільки вони забезпечують швидкий та зручний обмін інформацією.

Запропонована система збирання та аналізу інформації з Інтернет-ресурсів новин значно спрощує та прискорює процес опрацювання новин. Система володіє можливостями класифікації, рангування, аналізу актуальності повідомлень, тому можна працювати з найсвіжішими та найактуальнішими даними, впорядковувати повідомлення за тематикою та категоріями.

Додатковою функцією системи є кешування інформації RSS-ресурсів та надання кешованої інформації користувачам автоматизованої системи без повторних звернень до серверів RSS ресурсів. У цьому випадку економиться трафік RSS-ресурсів.

Ефективність роботи автоматизованої системи значною мірою залежить від якісного налаштування функцій стягування, фільтрування, рангування і класифікації, що входять до компонент Crawler і Grabber.

1. Жежнич П.І., Кравець Р.Б., Пасічник В.В., Пелецишин А.М. Основні правила побудови семантично відкритих інформаційних систем // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" "Інформаційні системи та мережі". – 1999. – №383. – С. 84–95. 2. Жежнич П.І., Кравець Р.Б., Пасічник В.В., Пелецишин А.М. Семантично відкриті інформаційні системи // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" "Інформаційні системи та мережі". – 1999. – №383. – С. 73–84. 3. Серов Ю.О. Технології пошуку та видобування даних у WWW (аналіз проблеми) // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" "Інформаційні системи та мережі". – 2003. – №489. – С. 276–286. 4. У чому таємниця популярності блогів? Andriy Peleschyshyn, <http://it.ridne.net/blogpopulars>. 5. Эффективный сбор новостей. Дмитрий Ландэ, <http://infostream.com.ua/publ/iua>. 6. Редкостный Синтез Сайтов. Дмитрий Ландэ, <http://infostream.com.ua/publ/rss>. 7. RSS 2.0 Specification <http://blogs.law.harvard.edu/tech/rss>.

УДК 681.3.06

М. Назаркевич, Т. Марусенкова

Національний університет "Львівська політехніка",
кафедра автоматизованих систем управління

РОЗРОБКА ГАРНІТУРИ ШРИФТУ ПІВУСТАВ ДЛЯ КОМП'ЮТЕРНОГО СКЛАДАННЯ ТЕКСТУ

© Назаркевич М., Марусенкова Т., 2005

Розробку можна використовувати для створення електронних варіантів книг, обкладинок чи рекламних видань із елементами старовини, а також створення електронних видань.

This development can be used for creation of electronic variants of books, covers or publicity editions with the elements of antiquity, and creation of electronic editions.

Вступ

Під шрифтом розуміють сукупність символів відтворення мови, графічно виконаних в одному стилі. Шрифт є інструментом дизайну, за його допомогою привертають увагу до окремих фрагментів тексту, полегшують запам'ятовування, формують сприйняття читача, поліпшують передавання змісту тексту.

Тому важливо правильно підбирати існуючі шрифти для відтворення тієї чи іншої інформації, а в деяких випадках – застосовувати авторські шрифти, які можуть стати "візитною картою" видавництва.

Отже, задача створення шрифтів є актуальною. Зокрема, важливою задачею є створення комп'ютерних аналогів стародавніх шрифтів для комп'ютерного складання історичних документів.

Технологія створення шрифту за допомогою комп'ютера

Технологія відтворення існуючого шрифту за допомогою комп'ютера містить такі етапи:

- аналіз рисунка шрифту, його властивостей, розбиття шрифту на елементи (основні штрихи, засічки тощо);
- створення цих елементів за допомогою спеціальних програм для створення шрифтів;
- синтез символів з готових елементів;
- генерація шрифту, тобто утворення екранного шрифту у певному форматі (у цій праці вибрано формат TrueType);
- реєстрація шрифту, яка власне і робить згенерований шрифт доступним для використання.

Операційна система Windows постачає додаткам інформацію про шрифти та відображає їх на екрані, звертаючись до папки Fonts панелі управління. Готовий файл формату TrueType користувач має вручну розмістити в зазначеній папці.

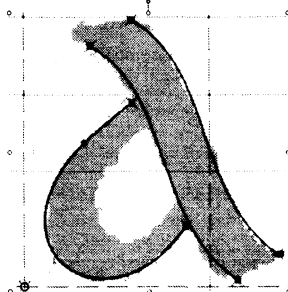
Ідея створення шрифту півустав для набору тексту на комп'ютері породжена реальними потребами. Півустав уперше з'явився наприкінці XIII ст. у Болгарії, а вже з XIV ст. по XVI ст. ним користувалися для написання книг на Русі. Для збереження природності і кращого відтворення духу епохи варто друкувати документи, створені за ці три століття, притаманним цьому часу шрифтом. Звісно, різноманітні старовинні шрифти вже відтворюються професійними дизайнерами, проте на їхні розробки поширюється авторське право. Якщо чужа інтелектуальна власність стає невігідною у використанні, одним з можливих рішень може стати самостійне створення аналогічного шрифту. Гарнітуру шрифту півустав для комп'ютерного складання буде застосовано у науковій бібліотеці ім. В. Стефаніка, де сьогодні користуються для імітації стародавності шрифтом Izhitsa.

Процес створення шрифту у програмі FontLab

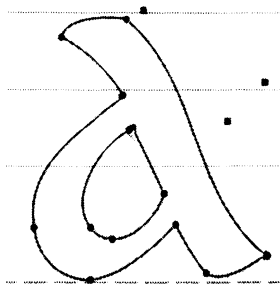
Інструментом для відтворення стародавнього шрифту вибрано програму FontLab 4.6, інтерфейс якої містить допоміжну сітку, що відповідає будові шрифту (тобто, відображено базову лінію, верхню і нижню виносні лінії та інші лінії, які обмежують різноманітні елементи символів), та засоби побудови та редагування ліній. Окрім власне засобів побудови ліній є можливість копіювати, переміщувати, масштабувати, обертати, відзеркалювати тощо вже створені об'єкти. Програма FontLab надає можливість змінювати розміри прямокутника, у який вписаний символ, а тому у багатьох випадках вирішується проблема кернінгу. Крім того, програма FontLab 4.6 забезпечує зручний механізм генерації шрифту.

Продемонструємо процес створення символів на прикладі літери. Скористаємося відомими або виміряємо кут нахилу та товщину основного штриха. Для перевірки правильності побудови літери помістимо як фон області побудови растрове зображення відтворюваної літери.

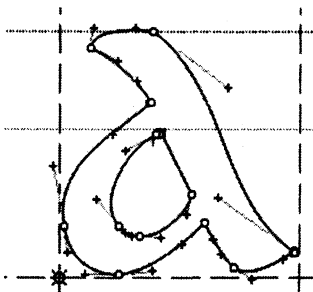
1. Створимо і відредагуємо напрямну лінію основного штриха. Продублюємо цю лінію на заданій відстані, що є товщиною основного штриха.
2. Створимо і відредагуємо більший півовал. Скопіюємо його і, виконавши над копією дії трансформування до необхідних розмірів та обертання, одержимо менший півовал.
3. До основного штриха або додамо масштабовані готові елементи (засічки), або самостійно створимо і відредагуємо їх.
4. Об'єднаємо контури створених елементів.



5. Відредагуємо одержану літеру шляхом додавання і вилучення точок, переміщення, розтягування та інших дій над кривими.



6. Трансформуємо готову літеру (зі збереженням її пропорцій) так, щоб вона була вписана у призначений для неї прямокутник.



Результатом роботи є відтворений за допомогою програми FontLab 4.6 стародавній шрифт півуств.

а б в г д е ж з з
 н і к л м н о п р
 с пп оу ф х ѡ цу ц
 ч ш ъ ь ы ѣ ю я
 ю а ж іа s Ѡ Ѳ іа

Сьогодні стародавні документи друкують переважно шрифтом Izhitca, який вільно поширюється. Однак варто друкувати історичні документи шрифтами, притаманними їхній епосі.

Створений шрифт півуств був інстальований і перевірений у програмах Photoshop, Corel і Word для кеглів від 8 до 72. Також був здійснений пробний роздрук на струменевому принтері.

ці шрифти схожі проте різні ці шрифти схожі проте різні	– шрифт Izhitca
	– шрифт півуств

Цю розробку можна застосовувати для створення електронних варіантів книг, обкладинок чи рекламних видань із елементами старовини, а створення електронних видань, котрі відображають минулі століття взагалі неможливе без розробленого комп'ютерного шрифту.

1. Феличи Д. *Типографика: шрифт, верстка, дизайн*. – СПб.: БХВ-Петербург, 2004. – 496 с.
2. Таранов М. *Мистецтво рукописного шрифту: Навч. посібник*. – К.: ІСДО, 1993. – 112 с.
3. Гиленсон П. *Справочник художественного и технического редакторов*. – М.: Книга, 1988.
4. <http://rudtp.ru>